

สมรรถนะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี

The Effect of Auditor Competency in the Digital Age on Audit Quality.

หรรษรา ไชยเนตร¹, สุขเกษม ลางคุลเสน¹ และณัฐนันท์ ฐิตียาปราโมทย์^{1*}Haratrapa Chainet¹, Sukasem Langkhunsan¹ and Natthanan Thitiyapramote^{1*}¹ คณะบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง¹ Master of Business Administration Program in Accounting Lampang Rajabhat University

* E-mail: inwan_d@hotmail.com

Received March 31, 2024 Revised² December 24, 2024 Accepted December 25, 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบผลกระทบของสมรรถนะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยที่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ทำการสอบบัญชีในประเทศไทย จำนวน 11,206 ราย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเฉพาะท่านที่ประสงค์เปิดเผยข้อมูลเพื่อการติดต่อ จำนวน 1,073 ราย โดยได้รับการตอบกลับ จำนวน 291 ราย

ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคดิจิทัล ด้านประสบการณ์ในงานสอบบัญชี ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบและด้านทัศนคติทางวิชาชีพ มีผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี ในขณะที่ด้านความรู้ในกระบวนการสอบบัญชี ไม่มีผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นผู้สอบบัญชีควรให้ความสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะด้านประสบการณ์ในงานสอบบัญชี ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบและด้านทัศนคติทางวิชาชีพเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี รวมทั้งเพื่อช่วยทำให้การปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีมีคุณภาพ

คำสำคัญ: ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต, คุณภาพการสอบบัญชี, สมรรถนะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

Abstract

The objective of this research is to test the impact of the digital competence of Certified Public Accountant in the digital age on the quality of auditing. A questionnaire was used as a tool to collect data from 11,206 CPAs of Thailand who were licensed to perform audits in Thailand. The sample used in the research included only those who wished to be disclosed. Contact information for 1,073 people, with 291 responses received.

The results of the study found that the digital competencies of Certified Public Accountant in three areas: experience in auditing, auditing technology skills, and professional attitude, have a positive impact on the quality of auditing. However, the area of knowledge of the auditing process has no significant impact on the quality of auditing. Therefore, Certified Public Accountant should focus on developing their competencies in experience in auditing, auditing technology skills, and professional attitude to keep up with the changing technological landscape and to improve the quality of their work.

Keyword: Certified Public Accountant, Audit Quality, Audit Competency

บทนำ

จากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) ส่งผลให้กระบวนการทำงานขององค์กรเปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยการรับส่งข้อมูลที่สำคัญ การถ่ายทอดข้อมูล การดำเนินงาน และการสรุปผล ล้วนถูกปรับเปลี่ยน เพื่อให้ข้อมูลเหล่านั้นสามารถนำมาใช้ในการตัดสินใจของผู้บริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Ibrahim et al., 2023) การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลต่อกระบวนการปฏิบัติงานในทุกวิชาชีพ ดังนั้นผู้ปฏิบัติงานในวิชาชีพที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพหรือสมรรถนะทางเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงผู้สอบบัญชีรับอนุญาตก็เช่นกัน ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจำเป็นต้องพัฒนาสมรรถนะที่เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และประเมินความเสี่ยง ช่วยให้ผู้สอบบัญชีสามารถระบุความเสี่ยงได้อย่างแม่นยำมากขึ้น โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมา

ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ และช่วยให้ผู้สอบบัญชีสามารถออกรายงานการสอบบัญชีที่มีคุณภาพมากขึ้น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการนำเสนอข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ (Almasria et al., 2021) เป็นต้น นอกจากนี้สมรรถนะทางเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้สอบบัญชียังมีความสำคัญต่อการเพิ่มความสามารถในการรายงานข้อมูลทางการเงินขององค์กรธุรกิจได้แก่ ช่วยให้องค์กรธุรกิจสามารถจัดการทางการเงินที่มีคุณภาพมากขึ้น โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการบันทึกข้อมูลทางบัญชีและจัดการทางการเงิน ช่วยให้องค์กรธุรกิจสามารถรายงานข้อมูลทางการเงินได้อย่างทันเวลามากขึ้น โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการจัดทำรายงานทางการเงิน และช่วยให้องค์กรธุรกิจสามารถรายงานข้อมูลทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการนำเสนอข้อมูลทางการเงิน ดังนั้น ผู้สอบบัญชีจึงจำเป็นต้องพัฒนาสมรรถนะทางเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีและรายงานข้อมูลทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้การเงินในยุคดิจิทัล ซึ่งจะ

นำไปสู่คุณภาพของการสอบบัญชีที่ดียิ่งขึ้น (Pargmann et al., 2023)

สมรรถนะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคดิจิทัล จึงส่งผลเป็นอย่างมากต่อคุณภาพการสอบบัญชี (Audit Quality) และแสดงให้เห็นถึงศักยภาพที่แท้จริงของตัวผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่สะท้อนไปยังการประยุกต์ใช้นวัตกรรมสมัยใหม่มาปรับใช้กับการทำงานให้ทันยุคทันสมัยมีการพัฒนาสมรรถนะหลักและสมรรถนะรองอยู่เสมอ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสิ่งที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตพึงมีคือ ทักษะทางวิชาชีพบัญชี จรรยาบรรณ ทักษะที่ดี การรักษาความลับและการรักษาข้อมูลทางบัญชีในระบบดิจิทัลให้เกิดความปลอดภัย (Dao Thi Hong Nhung, 2023; Nwakeze et al., 2023).

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลกระทบในด้านสมรรถนะผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี มิติด้านความรู้ในกระบวนการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคดิจิทัล มิติด้านประสบการณ์ในงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคดิจิทัล มิติด้านการใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคดิจิทัลและมิติด้านทัศนคติทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคดิจิทัล ซึ่งเลือกจากกลุ่มผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ทำการสอบบัญชีในประเทศไทย จำนวนทั้งสิ้น 11,206 คน โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่เปิดเผยข้อมูลการติดต่อในสภาวิชาชีพบัญชี มีจำนวน 1,073 คน (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2566) ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย ได้รับการตอบกลับมาจำนวน 291 ราย คิดเป็นร้อยละ

27.12 สามารถนำมาให้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคดิจิทัล

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลกระทบในด้านสมรรถนะผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีสมรรถนะ (Competency Theory) สมรรถนะ (Competency) เป็นหัวใจหลักในการวัดผลการทำงานที่บ่งบอกถึงความสามารถของบุคคลในการดำเนินงานแสดงถึงศักยภาพในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายต่าง ๆ ส่งผลไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผล หน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ มักจะนำสมรรถนะมาใช้เป็นปัจจัยหลักในการวัดผลการดำเนินงานของบุคคล สมรรถนะทางวิชาชีพ คือ ทักษะและความรู้ทางวิชาชีพและค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติที่ดีของบุคคลที่ประกอบวิชาชีพ ทั้งสมรรถนะยังหมายถึงเอกลักษณ์เฉพาะตัวซึ่งซ่อนอยู่ในตัวบุคคลโดยสมรรถนะต้องประกอบไปด้วยความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะ (Attributes) ซึ่งสามารถนำมาวัดผลและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดและเป็นที่ยอมรับ แบ่งได้เป็น 5 ประเภท คือ 1. สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal Competencies) 2. สมรรถนะเฉพาะงาน (Job Competencies) 3. สมรรถนะองค์กร (Organization Competencies) 4. สมรรถนะหลัก (Core Competencies) 5. สมรรถนะในงาน (Functional Competencies)

สมรรถนะของผู้สอบบัญชี จึงหมายถึง พฤติกรรมในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานด้านการ ตรวจสอบบัญชี ที่เป็นไปตามพระราชบัญญัติ วิชาชีพบัญชี (รัตติยา วงศรีลา และคณะ, 2560) ซึ่งผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องเป็นผู้ที่ได้รับการขึ้น ทะเบียนและได้รับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับ อนุญาตจากสภาวิชาชีพบัญชี ซึ่งสมรรถนะของ ผู้สอบบัญชีถือเป็นสิ่งสำคัญที่สามารถแสดงให้เห็น ผลการปฏิบัติงาน ที่เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผล เป็นไปอย่างถูกต้อง เทียบธรรมและชัดเจน ทันต่อ สถานการณ์

2. ทฤษฎีฐานความรู้ (Knowledge Base View : KBV) ทฤษฎีฐานความรู้ขององค์กร (KBV) เป็นการจัดเก็บองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ ต่อองค์กรและสามารถนำความรู้ นั้นมาใช้ ประโยชน์ในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ได้อย่างยั่งยืน จากการทำงานที่เป็นเลิศ บทเรียน จากการเรียนรู้ที่ผ่านมาในอดีต รวมทั้งแนวทาง การแก้ปัญหา หรือกรณีการนำปัญหาหลักมา ใช้วิเคราะห์โดยเก็บไว้ในระบบฐานความรู้เพื่อให้ ผู้ให้บริการสามารถค้นหา และใช้ความรู้ผ่าน เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology: ICT) ได้อย่างดี Rofida et al., 2019; Udayanganie, 2021)

3. แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี รายงานทางการเงินของผู้สอบบัญชี

3.1 การสอบบัญชีควรเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญ ที่เรียกว่า “ผู้สอบบัญชี” ในยุคปัจจุบัน ในเรื่องของความ ต้องการพื้นฐานของการสร้างและการเติบโตทาง ธุรกิจ ก่อให้เกิดการแข่งขันในด้านเศรษฐกิจที่ สำคัญ ในธุรกิจนั้น ๆ จึงต้องมีการก่อให้เกิดอาชีพ

การจ้างงาน การซื้อขาย และการจัดทำบัญชี การ ตรวจสอบงบการเงิน การดำเนินการทางด้านภาษี ธุรกิจจึงจำเป็นต้องมีนักบัญชี นักการตลาด นัก วางแผน ฝ่ายผลิต ฝ่ายขาย ฯลฯ และก่อให้เกิด วิชาชีพการสอบบัญชีขึ้นเพื่อตรวจสอบงบการเงิน ช่วยลดความเสี่ยงของข้อมูลในงบการเงิน และเพื่อ ช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารและเจ้าของ กิจการ ในเรื่องของ ความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ เชื่อมั่น

3.2 คุณภาพการสอบบัญชี (Audit Quality)

คือ งบการเงินที่ปราศจากข้อผิดพลาดใด ๆ ซึ่ง ผู้สอบบัญชีได้ให้ความเห็นไว้ในรายงานการสอบ บัญชี โดยผู้สอบบัญชีได้ใช้ความรู้ความสามารถใน การตรวจสอบอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติงานเพื่อให้ ก า ร ส อ บ บ ั ช ญ ชี ม ี ค ุ ณ ภ า พ (ปณณนุช คำหวาน, 2556) และการที่ผู้สอบบัญชี ได้ใช้ความรู้ความสามารถในการตรวจสอบและ การรายงานผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบบัญชี อย่างเป็นอิสระจากหลักฐานและเอกสารของ กิจการที่มีความถูกต้องความครบถ้วนใน สารระสำคัญมีประสิทธิภาพเพียงพอและเป็น ประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน หรือ เจ้าของกิจการ และการที่งบการเงินปราศจากข้อผิดพลาด ถ้าหาก ผู้สอบบัญชีไม่ได้ละเลยต่อข้อผิดพลาดที่ตรวจพบ ปฏิบัติงานด้วยเจตคติที่ดี มีจรรยาบรรณ ทัศนคติที่ ดี ตลอดจนความตั้งใจต่อการปฏิบัติงาน จนส่งผล ให้งบการเงินมีประสิทธิภาพสูงสุด

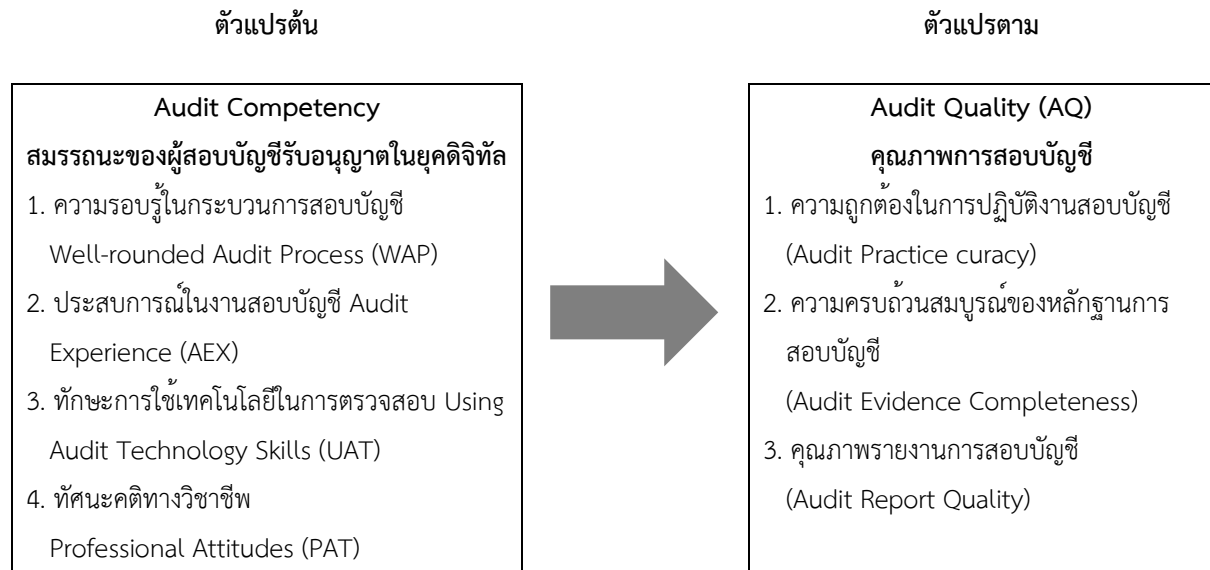
3.3 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย

ในปัจจุบันมาตรฐานการบัญชีของไทยได้ ปรับปรุงมาตรฐานให้เทียบเท่ามาตรฐานการบัญชีสากล โดยสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแลนักวิชาชีพบัญชี

ในประเทศไทย ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจึงต้องทำความเข้าใจในมาตรฐานและให้เกิดความรู้ทางวิชาชีพมากขึ้น พัฒนาทักษะทางวิชาชีพและค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ภายใต้มาตรฐานสากลที่มี

ผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย ซึ่งผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของประเทศไทยจะต้องมีการพัฒนาและปรับตัวให้มีความสามารถในการสอบบัญชีและพัฒนาศักยภาพเพิ่มโอกาสในการแข่งขันกับต่างประเทศ

4. กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยที่ทำการสอบบัญชีในประเทศไทย จำนวน 11,206 ราย ขนาดและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยที่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) จากสภาวิชาชีพบัญชีที่เปิดเผยข้อมูลติดต่อในสภาวิชาชีพบัญชี จำนวน 1,073 ราย ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2566 (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2566)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) ในเก็บข้อมูลจากประชากรเป้าหมาย ได้แก่ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยที่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) จากสภาวิชาชีพบัญชีที่เปิดเผยข้อมูลติดต่อ แล้วจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยที่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) จากสภาวิชาชีพบัญชีที่ทำการสอบบัญชีในประเทศไทย จำนวน 11,206 ราย ซึ่งเป็นผู้ที่เปิดเผยข้อมูลติดต่อจำนวน 1,073 ราย ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2566 (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2566) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับแบบสอบถามกลับมาจำนวน 291 ชุด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามความมุ่งหมายและกรอบแนวคิด โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

2.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ (Checklist) โดยเป็นคำถามให้เลือกตอบแบบคำตอบเดียว

2.2 ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่นำไปสู่ความครบถ้วน ถูกต้อง เชื่อถือได้และมีคุณภาพของงบการเงินในประเทศไทย โดยครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ความรอบรู้ในกระบวนการสอบบัญชี ประสิทธิภาพในงานสอบบัญชี ประสิทธิภาพในงานสอบบัญชี และทักษะการใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบ จำนวน 17 ข้อ

2.3 ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อคุณภาพการสอบบัญชี จำนวน 12 ข้อ โดยลักษณะแบบสอบถามในขั้นตอนที่ 3) และ 4) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อย

ที่สุด โดยกำหนดคะแนนการตอบของแต่ละตัวเลือก คือ 5, 4, 3, 2, และ 1 ตามลำดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ การศึกษาครั้งนี้ได้ทำการทดสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยใช้การประเมินด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค อยู่ระหว่าง 0.862 - 0.961 ซึ่งเกินกว่า 0.7 แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามมีคุณภาพที่ยอมรับได้ (Hair et al., 2010)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำรหัสของข้อมูลที่ได้มาประมวลผลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติวิจัย โดยทดสอบสมมติฐานทางสถิติตามที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic)

ผลการศึกษา

วิเคราะห์สมมติฐานที่ 1 ถึง 4 ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยสร้างสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

$$AQ = \alpha + \beta_1 WAP + \beta_2 AEX + \beta_3 UAT + \beta_4 PAT + \epsilon$$

AQ	แทน	คุณภาพการสอบบัญชี
WAP	แทน	ความรอบรู้ในกระบวนการสอบบัญชี
AEX	แทน	ประสิทธิภาพในงานสอบบัญชี

UAT แทน ทักษะการใช้เทคโนโลยี
ในการตรวจสอบ

PAT แทน ทักษะคติทางวิชาชีพ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศ
หญิง (ร้อยละ 83.16) มีอายุระหว่าง 30 - 35 ปี
(ร้อยละ 71.48) สถานภาพโสด (ร้อยละ 76.98)
สำเร็จการศึกษาระดับ สูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ
67.70) ประสบการณ์ในการทำงานด้านการสอบ

บัญชีส่วนใหญ่ 5 - 10 ปี(ร้อยละ 43.99) รายได้
เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 100,000 - 125,000 บาท
(ร้อยละ 35.73) สถานที่ทำงานส่วนใหญ่ประจำ ณ
สำนักงานสอบบัญชี(ร้อยละ 82.82) จำนวนครั้ง
ของการเข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่ จำนวน
3 - 4 ครั้งต่อปี (ร้อยละ 37.46) และจำนวนงบ
การเงินที่ตรวจสอบโดยเฉลี่ยในแต่ละปี ไม่เกิน 50
งบ(ร้อยละ 67.35)

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เกี่ยวกับสมรรถนะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคดิจิทัล

สมรรถนะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคดิจิทัล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ความรอบรู้ในกระบวนการสอบบัญชี	4.01	0.57	มาก
2. ประสบการณ์ในงานสอบบัญชี	3.92	0.61	มาก
3. ทักษะการใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบ	3.86	0.69	มาก
4. ทักษะคติทางวิชาชีพ	3.97	0.64	มาก
รวม	3.94	0.63	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้สอบบัญชีรับ
อนุญาตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของ
ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคดิจิทัลโดยรวม อยู่
ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.94) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก

มากไปหาน้อย 4 ด้าน ดังนี้ ด้านความรอบรู้ใน
กระบวนการสอบบัญชี ($\bar{X}$ = 4.01) ด้านทักษะคติ
ทางวิชาชีพ ($\bar{X}$ = 3.97) ด้านประสบการณ์ใน
งานสอบบัญชี ($\bar{X}$ = 3.92) และด้านทักษะการใช้
เทคโนโลยีในการตรวจสอบ ($\bar{X}$ = 3.86)

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวมและเป็นรายด้าน

คุณภาพการสอบบัญชี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ความถูกต้องในการปฏิบัติงานสอบบัญชี	3.92	0.74	มาก
2. ความครบถ้วนสมบูรณ์ของหลักฐานการสอบบัญชี	3.99	0.61	มาก
3. คุณภาพรายงานการสอบบัญชี	3.99	0.59	มาก
รวม	3.97	0.65	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้สอบบัญชีรับ
อนุญาต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบ

บัญชี โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.97) เมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้านจะอยู่ในระดับมากทุกด้าน

โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ด้าน
ความครบถ้วนสมบูรณ์ของหลักฐานการสอบบัญชี
($\bar{X}$ = 3.99) ด้านคุณภาพรายงานการสอบบัญชี

($\bar{X}$ = 3.99) และด้านความถูกต้องในการปฏิบัติงาน
สอบบัญชี ($\bar{X}$ = 3.92)

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ตัวแปร	AQ	WAP	AEX	UAT	PAT	VIF _s
$\bar{X}$	3.974	4.013	3.918	3.853	3.973	
S.D.	0.552	0.570	0.611	0.699	0.638	
AQ	1	0.028	0.578**	0.496**	0.629**	
WAP		1	0.100	0.087	0.070	1.011
AEX			1	0.628**	0.554**	1.894
UAT				1	0.502**	1.752
PAT					1	1.528

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, **p<.01

จากตารางที่ 3 เมื่อพิจารณาค่า
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ
สมรรถนะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคดิจิทัลใน
แต่ละด้านพบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมี
ความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
0.05 ซึ่งมีโอกาสที่จะเกิดปัญหาความสัมพันธ์
กันเอง ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity)
ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบโดยใช้ค่า VIFs

พบว่าค่าอยู่ระหว่าง 1.011 – 1.894 ซึ่ง VIF มีค่า
ไม่เกิน 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มี ความสัมพันธ์
กัน และพบว่าไม่มีตัวแปรใดมีค่า Tolerance เข้า
ใกล้ 0 เพราะฉะนั้นจึงสรุปได้ว่าตัว แปรเป็นอิสระ
ต่อกันในระดับสูง ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขการ
วิเคราะห์การถดถอย แสดงว่าไม่พบปัญหาเรื่อง
ของความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระสามารถทดสอบ
สมมติฐานต่อไปได้ (Hair et al., 2010)

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรสมรรถนะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคดิจิทัล ที่
ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี

สมรรถนะผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในยุคดิจิทัล (Audit Competency)	คุณภาพการสอบบัญชี(AQ)		t	p-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	1.001	0.043	0.000	1.000
ด้านความรู้รอบรู้ในกระบวนการสอบบัญชี(WAP)	-0.039	0.430	-0.900	0.369
ด้านประสบการณ์ในงานสอบบัญชี (AEX)	0.277	0.590	4.713	0.000**
ทักษะการใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบ(UAT)	0.115	0.056	2.031	0.043*
ทัศนคติทางวิชาชีพ (PAT)	0.421	0.053	7.982	0.000**
F = 66.007 R = 0.693 AdjR2 = 0.473				

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์การถดถอยของสมรรถนะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคดิจิทัล ที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ประสิทธิภาพในงานสอบบัญชี มีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($\beta = 0.277$, $p < 0.01$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ 2 ทักษะการใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบ และทัศนคติทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชี มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 ($\beta = 0.115$, $p < 0.05$; $\beta = 0.421$, $p < 0.01$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ 3 และ 4 โดยมีค่าพยากรณ์ร้อยละ 47.00 สำหรับความรอบรู้ในกระบวนการสอบบัญชี ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำประสิทธิภาพในงานสอบบัญชี ทักษะการใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบ และทัศนคติทางวิชาชีพ มาทำการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์การถดถอยใหม่ สามารถสร้างสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

$$AQ = 1.001 + 0.274(AEX) + 0.113(UAT) + 0.420(PAT) + \varepsilon$$

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง สมรรถนะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มตัวอย่างของผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับจำนวน 291 ฉบับ คือผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยที่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) จากสภาวิชาชีพบัญชีที่เปิดเผยข้อมูลติดต่อ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง

อายุระหว่าง 30 - 35 ปี มีสถานภาพโสด สำเร็จการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ประสบการณ์การทำงานอยู่ระหว่าง 5 - 10 ปี และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 100,000 - 125,000 บาท ส่วนใหญ่เป็นผู้สอบบัญชีที่ประจำอยู่ในสำนักงานสอบบัญชี และตรวจสอบงบการเงินมาแล้วโดยเฉลี่ยประมาณ 50 งบต่อปี

2. สมรรถนะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคดิจิทัลส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม (AQ) เมื่อพิจารณาสมมติฐานเป็นรายด้าน พบว่า ด้านประสิทธิภาพในงานสอบบัญชี (AEX) ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบ (UAT) และด้านทัศนคติทางวิชาชีพ (PAT) มีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงยอมรับสมมติฐานที่ 2,3 และ 4 สำหรับสมรรถนะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความรอบรู้ในกระบวนการสอบบัญชี (WAP) ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี และเมื่อนำสมรรถนะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความรอบรู้ในกระบวนการสอบบัญชี ด้านประสิทธิภาพในงานสอบบัญชี (WAP) ด้านประสิทธิภาพในงานสอบบัญชี (AEX) ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบ (UAT) และด้านทัศนคติทางวิชาชีพ (PAT) ไปสร้างสมการพยากรณ์คุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม (AQ) ซึ่งสามารถเขียนสมการได้ ดังนี้

$$AQ = 1.001 + 0.274(AEX) + 0.113(UAT) + 0.420(PAT) + \varepsilon$$

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเพื่อศึกษาผลกระทบในด้านสมรรถนะผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ผลการวิจัยพบว่า

สมรรถนะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคดิจิทัล ด้านประสิทธิภาพในงานสอบบัญชี ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบ และด้านทัศนคติทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชี มีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีแสดงให้เห็นว่าทักษะการใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพงานสอบบัญชีในยุคดิจิทัล ธุรกิจมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินงานมากขึ้น ส่งผลให้ข้อมูลทางการเงินขององค์กรส่วนใหญ่ ถูกเก็บรวบรวมและประมวลผลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้กระบวนการสอบบัญชีมีความซับซ้อนมากขึ้น สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สมรรถนะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคดิจิทัล ด้านความรู้ในกระบวนการสอบบัญชี ไม่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี แสดงให้เห็นว่าการที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตถึงแม้จะมีความรู้ในกระบวนการสอบบัญชีก็ไม่อาจแสดงให้เห็นผลการปฏิบัติงาน ที่เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลได้อย่างชัดเจนอย่างตรงไปตรงมา อีกทั้งความรู้ในแต่ละปัจเจกบุคคลก็แตกต่างกัน การตั้งศักยภาพที่แท้จริงของตัวผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมาประยุกต์ใช้นวัตกรรมสมัยใหม่มาปรับใช้กับการทำงานให้ทันยุคทันสมัยจึงค่อนข้างยาก ต้องอาศัยการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ ดังนั้นการที่ผู้สอบบัญชีมีการพัฒนา

สมรรถนะหลักและสมรรถนะรองอยู่เสมอจึงเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสิ่งที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตควรมีไปพร้อม ๆ กับความรอบรู้ คือ ทักษะทางวิชาชีพบัญชี จรรยาบรรณ ทัศนคติที่ดี การรักษาความลับและการรักษาข้อมูลทางบัญชีในระบบดิจิทัลให้เกิดความปลอดภัย (เบญจวรรณ ถนอมชยธวัช และคณะ, 2559)

2. สมรรถนะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคดิจิทัล ด้านประสิทธิภาพในงานสอบบัญชี มีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพในงานสอบบัญชีเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอบบัญชีในยุคดิจิทัล ผู้สอบบัญชีจึงจำเป็นต้องมีความรู้และประสบการณ์ที่เพียงพอในการปฏิบัติงานสอบบัญชีอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประสิทธิภาพในงานสอบบัญชีจะช่วยให้ผู้สอบบัญชีเกิดความชำนาญในการปฏิบัติงานสอบบัญชี สามารถระบุและประเมินความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถวางแผนและดำเนินการสอบบัญชีได้อย่างเหมาะสม และสามารถสื่อสารผลการสอบบัญชีได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับกนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธุ์ และคณะ (2562) ที่พบว่าผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ในงานสอบบัญชีอย่างยาวนานจะสามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น ทำให้รายงานการสอบบัญชีมีคุณภาพและเชื่อถือได้ ดังนั้น ผู้สอบบัญชีจึงควรให้ความสำคัญในการพัฒนาประสบการณ์ในงานสอบบัญชีอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และส่งผลให้รายงานการสอบบัญชีมีคุณภาพสูงและเชื่อถือได้

3. สมรรถนะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคดิจิทัล ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบ มีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพงานสอบบัญชี แสดงให้เห็นว่าทักษะการใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพงานสอบบัญชีในยุคดิจิทัล ผู้สอบบัญชีจึงจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานสอบบัญชี ทักษะการใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบจะช่วยให้ผู้สอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยสามารถเข้าถึงและวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินได้อย่างสะดวกรวดเร็ว สามารถระบุและประเมินความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถสื่อสารผลการสอบบัญชีได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ แดน กุลรูป (2565) พบว่าทักษะการใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อคุณภาพงานสอบบัญชีรวมทั้งผู้ตรวจสอบบัญชีมีความชำนาญและความเชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีมาช่วยในกระบวนการตรวจสอบวิเคราะห์ข้อมูลที่มีความซับซ้อน รวมถึงการประเมินความแข็งแกร่งและความเสี่ยงของระบบการป้องกันเทคโนโลยี ส่งผลต่อการตรวจสอบบัญชีที่มีความถูกต้องแม่นยำและมีคุณภาพ (Williams, 2020)

4. สมรรถนะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคดิจิทัลด้านทัศนคติทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชี มีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพงานสอบบัญชี แสดงให้เห็นว่าทัศนคติทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพงานสอบบัญชี ทัศนคติทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีหมายถึง ความเชื่อ ความคิดเห็น และค่านิยมของ

ผู้สอบบัญชีที่มีต่อวิชาชีพการสอบบัญชี ทัศนคติทางวิชาชีพที่ดีของผู้สอบบัญชีจะช่วยให้ผู้สอบบัญชีปฏิบัติงานสอบบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยยึดถือมาตรฐานการสอบบัญชีและจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด สอดคล้องกับอาภากร นาหนองขาม และคณะ (2565) ที่กล่าวว่า ทัศนคติทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อคุณภาพงานสอบบัญชี สามารถสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี และช่วยให้ประโยชน์แก่ผู้ใช้ข้อมูลในรายงานทางการเงิน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นถึงผลกระทบของสมรรถนะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคดิจิทัลที่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี ผู้สอบบัญชี ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะของตนเองต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และส่งผลให้รายงานการสอบบัญชีมีคุณภาพสูงและเชื่อถือได้ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาวิชาชีพการสอบบัญชี อาจพิจารณาศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อคุณภาพงานสอบบัญชี เช่น ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และปัจจัยด้านจริยธรรมวิชาชีพ เป็นต้น เพื่อพัฒนาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพงานสอบบัญชีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรขยายขอบเขตของการศึกษา การศึกษาครั้งที่ผ่านมาเป็นการสำรวจความคิดเห็น

จากผู้สอบบัญชีในไทยเพียงอย่างเดียว ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไปควรขยายขอบเขตของการศึกษาไปยังผู้สอบบัญชีในต่างประเทศด้วย เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของสมรรถนะของผู้สอบบัญชีในแต่ละประเทศที่มีบริบททางธุรกิจที่แตกต่างกัน

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ การศึกษาครั้งที่ผ่านมามีการสำรวจความสัมพันธ์เชิงพหุคูณ ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างสมรรถนะของผู้สอบบัญชีกับคุณภาพงานสอบบัญชี เพื่อให้สามารถระบุได้ว่าสมรรถนะของผู้สอบบัญชีด้านใดมีอิทธิพลต่อคุณภาพงานสอบบัญชีมากที่สุด

2.3 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อคุณภาพงานสอบบัญชี การศึกษาครั้งที่ผ่านมามีการศึกษาเฉพาะปัจจัยด้านสมรรถนะของผู้สอบบัญชีเท่านั้น ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อคุณภาพงานสอบบัญชี เช่น ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ และปัจจัยด้านจริยธรรมวิชาชีพ เป็นต้น เพื่อพัฒนาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพงานสอบบัญชีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์ และสุขจิตต์ ณ นคร. (2562). ปัจจัยของนักบัญชียุคดิจิทัล ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการในประเทศไทย. *วารสารหาดใหญ่วิชาการ*, 17(1), 17-31.

แดน กุลรูป. (2022). อิทธิพลเชิงโครงสร้างของสมรรถนะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ กระบวนการสอบบัญชีและการใช้ดุลย

พินิจเยี่ยมผู้ประกอบการวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. *วารสารการจัดการและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 9(1), 141-158.

นภัทร จันทจรุฎภัทร. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการมุ่งเน้นสมรรถนะทางด้านวิชาชีพบัญชีแบบ มืออาชีพ และประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชีในประเทศไทย. *วารสารการบัญชีและการจัดการมหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 12(1), 112-124.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น

เบญจวรรณ ถนอมชยธวัช, ผ่องศรี วาณิชศุภวงศ์, วุฒิชัย เนียมเทศ และณัฐวิทย์ พจนตันติ. (2559). ทักษะแห่งศตวรรษที่21: ความท้าทายในการพัฒนานักศึกษา. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*, 3(2), 208-222.

บุญยหนู คำหวาน. (2556). ผลกระทบของความรู้ในการสอบบัญชีที่มีต่อคุณภาพในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. (ปริ ญญา บัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

รัตติยา วงศรีลา และจิรพงษ์ จันทรงาม. (2560). ผลกระทบของสมรรถนะการสอบบัญชีที่มีต่อคุณภาพงบการเงินของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในเขตกรุงเทพมหานคร. สืบค้น 2

- เมษายน 2566 จาก <http://dspace.spu.ac.th/bitstream/123456789/5654/1/ /รติยา%20วงศรีลา.pdf>.
- วสันต์ ครองมี, ปุณยวีร์ ย่างดี และพุดิสรรค์ เกตุมรรค. (2563). ผลกระทบของทักษะนักบัญชียุคดิจิทัลที่มีผลต่อความสำเร็จในการทำงานของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบริการด้านบัญชี จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยแม่โจ้*, 2(1), 67-86
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ (2566). *ความหมายของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย (CPA) สืบค้น 2 เมษายน 2565 จาก <https://acprostd.tfac.or.th/standard/>*
- อริยา สรศักดิ์ดา. (2562). *สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพ*. (สารนิพนธ์ ปริญญาบัญชืมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- อภากร นาหนองขาม และเนตรดาว ชัยเขต. (2022) ผลกระทบของการรับรู้สมรรถนะการสอบบัญชีที่มีต่อการรับรู้คุณภาพรายงานการสอบบัญชี ของนักวิชาการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน. *Journal of Management and Development Ubon Ratchathani Rajabhat University*, 9(2).
- Almasria, Airout, Saadat & Jrairah. (2021). The role of accounting information systems in enhancing the quality of external audit procedures. *Journal of Management Information and Decision Sciences*, 4(2), 1-23.
- Dao Thi Hong Nhung. (2023). Digital Accounting Systems (DIS): Concepts, Components and Roles in Business. *International Journal of Research in Vocational Studies*, 3(1), 10-14.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J. & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate Data Analysis*. (7th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall
- Ibrahim, A., & Skoumpopoulou, D. (2023). *Organizational Routines and Digital Transformation: An Analysis of How Organizational Routines Impact Digital Transformation Transition in a Saudi University*. *Systems*, 11, 1-30.
- Nwakeze, E.O. & Onwuliri, O. (2023). E-Accounting and Digital Framework for Diplomates in Nigeria. *European Journal of Theoretical and Applied Sciences*, 1(3), 203-214.
- Pargmann, J., Riebenbauer, E., & Berding, F. (2023). Digitalization in accounting: a systematic literature review of activities and implications for competences. *Empirical*

*Research in Vocational Education
and Training, 15(1), 1-37.*

Roy, S.C. (1999). *Introduction to Nursing:
An Adaptation Model*. Englewood
Cliff, N. j.: Prentice Hall.

Williams, T. (2020). *Artificial Intelligence
and its Implications for Audit*. Audit
& Technology Quarterly.